

Március 25. Gyümölcsoltó Boldogasszony napja

A katolikus egyház ezen a napon emlékezik az angyali üdvözlésre, vagyis arra a bibliai történetre, amikor Gábrriel arkangyal megvitte Názáretbe Szűz Máriának a megtestesülés, Jézus fogantatásának örömhírét. Amikor a VII. században Jézus születésnapját december 25-ére tette az egyház, kilenc hónapot számoltak vissza, így rögzítették az ünnep időpontját erre a napra. A néphagyomány szerint az az asszony, aki ezen a napon érintkezik a férjével, biztosan áldott állapotba kerül.

Gyümölcsoltó Boldogasszony napja népi szokásaink tekintetében a fás szárú haszonnövények szaporításának legalkalmasabb napja az évben. Az Ipoly vidékről, a Göcsejből és a Mura-vidékről ismertek tényleges népszokások is, melyek a frissen oltott fák gondozásával, vigyázásával kapcsolatosak.

A növények szaporodásában három módot különböztetünk meg:

- Az ivaros (generatív), amikor a növény a saját virágjának megtermékenyülésével termésben, vagy anélkül csíráképes magot érlel és ebből a magból új növény fejlődik. Tehát a magvetés az ivaros szaporítási mód.
- Az ivartalan (vegetatív) szaporodás mag nélkül, így örökléstani változások nélkül zajlik le, leglátványosabban például mikor egy-egy vessző a földre érve legyökerezik. Ilyen módon ivartalan szaporításnak tekintjük a növények ivartalan részeivel történő előállítási módokat: a bujtást, a dugványozást, a sarjztatást és a tőosztást.
- Harmadik és egyben legkörülményesebb szaporítási mód az oltás és a szemzés (xenovegetatív módok). A természetben is előfordul, hogy két fa ága olyan sokáig feszül egymásnak, hogy a mozgás okozta koptatott sebek össze tudnak forni és a két növény szállítószövetei is egyesülnek, de ez nagyon ritka. Sokkal inkább az ember hagyományos szaporításmódja a számára előnyös tulajdonságok megőrzésére az utódnövényben.

De mi is az oltás?

Az oltás bár nagyon bonyolult művelet, mégis a legegyszerűbb módja annak, hogy azonos növényeket tudjunk előállítani. Pontosan az ivaros szaporodásnál fellépő örökléstani törvényszerűségek megkerülésére találták ki őseink ezt a módszert, hisz ha a kedvenc almafájuk magját az almából kinyerték, és elvetették, egy teljesen más típusú almát termő fát kaptak, talán rosszabbat is. Mindezt azért, mert a termő és a porzó örökítő anyagai keveredtek, egy teljesen új egyed alakult ki. Viszont ha a kedvenc almafájukból levágtak egy rügycet (nemes), és azt egy vékony gyökeres szár (alany) héja alá helyezték, a kihajtó rügycetből meg tudták őrizni a kedvenc almájukat. Ez a szemzés. Mikor pedig nagyobb, több rügycetes hajtásdarabokkal végzik, az az oltás.

Oltásra a legalkalmasabb idő a március, hiszen kertjeink gyümölcsfáiban a téli nyugalmi időszakot követően ilyenkor indul újra a nedvkeringés.

E jeles naphoz több hiedelem is fűződik, a legismertebb, hogy az ezen a napon oltott fa ágait nem szabad letörni, mert vér folyik belőle.